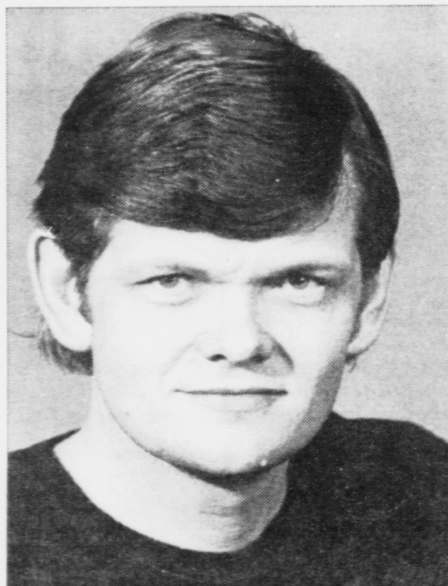

Landsfundur Javnaðarflokksins 1997

Hans Jørgensen hefur verið formaður í arbeidshólkinum, ið gjørt hevur uppskotid til nýggja kommunuskipan, sum lögð verður fyri landsfundin leygardagin.

EIRIKUR LINDENSKOV

Kommunumál verða javnan viðgjørð í Javnaðarflokkinum. Men seinnapartin í farna ári setti flokkurin ein arbeidshólk at koma við uppskoti um framtíðarætlan flokksins á kommunuøkinum.

I hólkin hava verið Jógvan Mørkøre, bygdaráðsformaður í Hósvík, Tórtinn Smith og Elin Lindenskov, býráðslimir í Havn, Andreas Petersen, bygdaráðslmur í Gøtu, Sofus Johannesen, bygdaráðsformaður við

Gjøgv og Hans Jørgensen, sum hefur verið formaður í hólkinum.

Hans Jørgensen sigur við Sostalin, at hólkurin fyrst og fremst hevur sett sær fyrri, at grundsjónarmið í Javnaðarflokkinum standa í fremstu røð.

– Vit skulu fyrst og fremst hava í huga, at allir landsins borgarar fáa somu møguleikar í vælferðarsamfelagnum – og tá skal tað vera líka mikið, hvar í landinum, teir velja at búseta seg, sigur Hans Jørgensen.

– A henda hátt góðkenna

Allir borgarar skulu hava javnbjóðis rætt

– Hetta er grundarlagið undir uppskotinum um nýggja kommunuskipan, sum verður lögð fyri landsfund Javnaðarflokksins leygardagin.

og stuðla við viljanum hjá øllum føroyingum at skipa seg í bygdasamfeløg. Hugsjónin góðtekur sjálvsagt ikki, at samfelag okkara bert verður skipað út frá praktiskum, búskaparligum sjónarmiðum.

Hans Jørgensen leggur afturat, at skal bygdarsamfeløgnum verða liv lagað, so verður neyðugt støðugt at skipa livsumstøðurnar hareftir.

– Vit fara ongantið at góðtaka, at Føroyar verða byttar upp í fyrsta og annanflokks menniskju – tey, ið hava alskins tilboð til úgbúving, arbeiði og heilsuliga- og almannamættstøður sum hini.

Skuldin viðgerast á stevnu í heyst

– Vit hava valt at taka kommunuskipanina fyrst seg – og at halda skuldina út-anfyrir, sigur Hans Jørgensen. – Vit hava kortini eisini arbeiði við málunum um kommunuskuldina, men hetta er ikki klárt at leggja fram enn. Tá flokkurin í heyst fer at halda eina landsstevnu, verður arbeiðið klárt, og tá fara vit at leggja tað fram, sigur hann.

– Vit hava roynt at gjørt

eina langsíktáða ætlan fyrri kommunuskipanina. I veruleikanum eru hetta tankar og grundsjónarmið aftan fyrri eina nýggja kommunulóg. Málið um kommunuskuldina skal sjálvandi leggjast saman við búskaparstøðuni annars hjá kommununum, og hon skal fáast í eina tryggja legu.

Dýraru okini eru ein felagsuppgáva

Hans Jørgensen sigur, at tað kravið er, at allir landsins borgarar skulu hava somu møguleikar og tilboð, so skulu vit samstundis gera okkum greitt, at tað verður dýrari at reka summi oki í landinum.

– Tað er so ein felagsuppgáva at bera kostnaðin av hesum, heldur Hans Jørgensen, sum visir á ta landsplanleggin, sum so nógv plagdi at verða tosað um í Javnaðarflokkinum.

– Vit skulu hyggja eftir, hvat ymsu okini í landinum kunnu brúkast til. Einaferð kundi einki gerast uttan stórar og dýrar havnir vórðu bygdar. Hetta hevur kostað summunum kommunum nógv, so er spurningurin bara, hvør skal gjalda tað,

sigur Hans Jørgensen.

Persónliga heldur Hans Jørgensen, at kommunurnar skulu sanerast, so tær kunnu virka. Spurningurin er bara, hvussu hetta skal gerast, og so er tað ein sera trupul spurningur at viðgera, so lokalu áhugamálini eru so ymisk.

Royndarkommunur i tráð við uppskotið

Málið um kommunuskipanina verður lagt fyrri landsfundin hjá Javnaðarflokkinum leygardagin, har tað skal til viðgerðar.

Framman undan hevur floksleiðsla flokksins viðgjørt málið, og samtykt at leggja tað fyrri landsfundin.

– Men sjálvandi kann ein politiskur flokkur ikki gera eina útgereinaða kommunulóg, men her koma vit í øllum førum við okkara hugsanum um, hvussu vit hugsa okkum grundarlagið undir eina nýggja kommunuskipan, sigur Hans Jørgensen, sum er heitur talsmaður fyrri hesi skipan.

Tórshavnar kommuna hevur søkt um at vera royndarkommuna á þórtum av sosiala okinum. Hetta sigur Hans Jørgensen vera í

tráð við tankan undir kommunuuppskotinum hjá Javnaðarflokkinum.

– Har mæla vit beinleiðis til, at fólkaskúlin, smábarnaansins uttan fyrri heimidi, fritíðarundirvísing, musikk-skúlin og annað virksemi í skúlaverkinum, sum hevur heimaraðrið í nærsamfelagnum, skal hava sína dagligu økisumsiting í hóskaðindum, sigur Hans Jørgensen, sum leggur afturat, at ætlanin er at skipa økisnevndir, har kommunustýri fái ávirkan.

– Hesar økisnevndir skulu gera langtíðarætlanir fyrri at skúlaverk við hóskað millumbilum (her verður hugsað um bygningar o. a. neyðugar stórar flógur eins og ymiskar royndarskipanir eisini eiga at gerast í ymsu skúlaøkjunum.

Hans Jørgensen leggur dent á, at allir borgarar fáa sama rætt – verða líka fyrri lógini. Skúlin kann tí væl vera landsmál, men hann skal umsistast í lokala økinum.

– Tað ber til at samarbeiða uttan samanlegging, sigur Hans Jørgensen at enda.

Skuldin hjá kommununum má loysast fyrst

– Áðrenn vit fara at tosa um at leggja kommunur saman, má trupulleikin við kommunuskuldini loysast so ella so, heldur Jógvan Mørkøre, sum er bygdaráðsformaður í Hósvík. Hann heldur eisini, at kommunustýri eiga at samstarva – læra hvønn annan at kenna, áðrenn lagt verður saman

– Vit eiga at samstarva við aðrar kommunur um ymisk málsoki, so sum umhvørvismál, barnaverndir, garðasýn, slökkilið o. s. fr. Vit kunnu leggja kommunur saman, tá ið vit hava roynt hetta samstarv eina tíð, sigur Jógvan Mørkøre, sum er bygdaráðsformaður í Hósvík.

Hann heldur, at tað er umráðandi at sóknarstýrini koma at kenna hvønn í samarbeiði, áðrenn lagt verður saman.

– Gera vit tað øvuga – leggja saman fyrst og síðani

royna at sjóða tingini saman, miseydnast tað okkum skapa gera stórra eindir.

Men tað er ein annars spurningur, sum meira umráðandi er at fáa loystan fyrst, heldur Jógvan Mørkøre.

– Kommunuskuldin eigur at loysast fyrst á ein ella annan hátt. Tann somevnda kommunulöysin, ið funnið varð fram til í 1995, skal endurskoðast, tí at löysin er so ymisk frá kommunu til kommunu, heldur Jógvan Mørkøre.

– Tey útlendsku lánini og lánini í Føroya banki hava ein rentusats, meðan lánini frá Føroya Sðarikassi og Tryggingini hava ein heilt annan. Hetta er ógvuliga óheppið fyrri tað nógv misnýtta orðið –solidaritiet–, heldur Jógvan Mørkøre.

Jógvan Mørkøre heldur, at greiða eigur at fáast á, hvar Javnaðarflokkurin stendur, tá ið tosað verður um löysin. Hann heldur, at hesin spurningurin eisini eigur at verða viðgjørður á landsfundinum.

– Min stóða er, at vit skulu hava stórra sjálvstýri. I høvrum formi hetta skal gerast, við löysin ella við miðvisari politikki á sjálvstýrisleið, er so ein spurningur, sum flokkurin eigur at semjast um, heldur hann.

Annars heldur Jógvan Mørkøre, at skuldin hjá kommunum og landi er smokkað niður í millum í øllum hesum oljudansinum, sum hevur floyt yvir okkum í fjölmiðlunum. Hann heldur, at áhugaðverð hevið verið at sæð tabellina, sum Sosialurin visti fyrri nokrum

mánaðum síðani, fyrri at borðið saman við stöðuna í dag. Henda talva vísti, hvussu stór skuldin per borgara var í hvøjrari kommunu.

– Tá høvdu vit sæð, um nakað er gólið, og um gongdin veruliga er tann rætta vegin, ella um øktu inntekurnar eru nýttar til í-lógur.

– Eisini hevði verið áhugaðverð at sæð, um tað eru figgarstovnar, ið koma at gera eitt ordans hál, tá ið kommunulöysin er komin at enda.

– Stuttligt hjá teimum, men synd fyrri borgararnar, sum aftur verða villileiddir av privatisering og glestirmyndum, sum als ikki eru til, sigur Jógvan Mørkøre, bygdaráðsformaður í Hósvík.

Jógvan Mørkøre, bygdaráðsformaður í Hósvík, heldur, at kommunulöysin er óv ymisk frá kommunu til kommunu og eigur skipanin tí at verða broytt